

z. Laszowski.

Histor. knjižke opreme
u misiji grada Orfa.

Salo o kurmela

Mr. Juhana.

1942. 1.2

zaqulo.

Inu. 2943

Handwritten text, possibly a name or title, appearing as a dark smudge.

Handwritten text, possibly a name or title, appearing as a dark smudge.

Handwritten text, possibly a name or title, appearing as a dark smudge.

Handwritten text, possibly a name or title, appearing as a dark smudge.

Handwritten text, possibly a name or title, appearing as a dark smudge.

Handwritten text, possibly a name or title, appearing as a dark smudge.

Handwritten text, possibly a name or title, appearing as a dark smudge.

Povijesne pušaće sprema u muzeju grada Ozlja

U muzeju grada Ozlja, što ga tamo urediše Braća Hrvatskog Zmaja, koju naslijedjuje Veliki red Hrvat. Zmaja, čuvaju se mnoge historičke uspomene, ne samo na Zrinske i Frankopane, već i druge hrvatske velikane. Ima tamo i nekoliko pušaćih sprema, kojima su se služili veliki i znameniti hrvatski ljudi. To su par lula i jedna lulica za cigarete, što svakako zaslužuje osobito zanimanje, jer su to predmeti, koji će si rado ogledati svaki hrvatski rodoljub.

Stoga rado na tom mjestu iznosimo ove pušaće sprema:

1. Čibuk dr. Ante Starčevića, Oca domovine i velikoga našega učitelja. (* 1823. † 1896.). Kamiš je od tamnoga šljivova drva spiralnim zafrkačem od ozdo do gore. Usni dio (Mundstück) je od roga, lulica turskoga oblika od šljive. Dugačak je oko pol mm. Čini se da je mnogo rabljen. Vjerodostojnost potvrdio je dr. Kuntarić iz Požege, koji je taj čibuk g. 1925. darovao društvu Braće Hrvat. Zmaja, kao dr. Ante Starčevića (Muz. broj 886).

2.) Cigara t. zv. »Gefüllti«, nekoć po 1 i pol krajcara, koju je dr. Arte Starčević dao g. 1893. 15. svibnja iz svoje zalihe kapetanu Valentinu Mariniću, bratu velikoga pravaša dr. Dade Marinića odvjetnika u Sv. Ivanu Zelinu. Cigara se čuva u valjkastoj kutijici od celuloze, uz pismo Marinićevo, u kojem opisuje, kako je došao do ove cigare. Marinić je bio osobiti štovatelj i nepokolebivi pristaša Starčevićev. Braći hrv. Zmaja doravao je to poznati zagrebački trgovac i domoljub, jur pokojnik Viktor Bačić g. 1928, (Muz. br. 387).

Dr. Ante Starčević vazda je pušio takove cigare, a nikakove druge. Pušio je cigaru držeći ju cijelom šakom, a kako bi ova dogarala, pridizavao bi prst za prstom sve do kažiprsta. To je bila njegova značajna osebina pušenja. Dok je sam mnogo pušio, odvrtao je mladež od pušenja... »zle navike«, kao i piscu ovih redaka reče g. 1886.

3.) Čibuk dr. Eugena Kvaternika, slavnoga borca za slobodu hrvatskoga naroda (* 1825. † 1871.), koji je izdajom poginuo u Močilama kod Rakovice u Lici g. 1871. Čibuk je od v. jevine od preko 1¼ m. dugačak. Lulice nema, jer rabio je za nju. Usni dio (Mundstück) je izrađen na tursku uresen jantarom i emajlom i graviranim nakitom. Čibuk je Kvaternik dobio na dar od srpskoga kneza Mihajla Obrenovića. To o barem tvrdi pismo Aleksandra pl. Vučetića, poštanskoga ravnatelja, koji je taj čibuk darovao Braći Hrv. Zmaja. (muz.

b. 888). Kvaternikove zemne ostanke preneseše Braća Hrv. Zmaja u Zagreb, i sahraniše u grobnici stolne crkve 1921.

4.) Lulica za cigare hrvatskoga pjesnika i zagrebačkoga kanonika dr. **Stjepana Ilijaševića** (* 1814. † 1903.), koji je napisao i više školskih knjiga. Lulica je oko 12 cm dugačka, zavinuta od dobro zapušene stive s usnim dijelom od jantara. Između grla lulice i usnoga dijela nalazi se upravo umjetnički izrezana ženka na biciklu, žalibože nešto malo okrnuta! Lulica je nekoć bila u posjedu hrvatske književnice Antonije Kanovic-Cvijić, te ju je 10. studenoga g. 1926. darovala Braći Hrv. Zmaja koja je bila začasnim članom. Za autentičnost je jamčila (muz. br. 890).

5.) Lula hrvatskoga pjesnika **Franje pl. Cirakija** (* 1847 †). To je upravo originalitet svoje vrsti, ali ipak uz svu svoju glomaznost zanimljiva i vrijedna stvar. Kamiš sastoji od četiri, od prilike 35 cm. dugačkih komada, koji se sastavcima mogu sastaviti na kraće ili dulje. Promjer im je oko 5 cm. Sva je od žutoga drva, urešena uloženom žicom od žute mjedi. Čini se, da je malo bila zbog svoje glomaznosti. Svakako seljačka izgradba. Braći Hrv. Zmaja darovao ju dr. Kuntarić iz Požege g. 1926. (muz. br. 907.).

Žalimo, da nijesmo ovom zgodom mogli doprinijeti i sliku ovih lula, bilo je to nemoguće zbog nekih tehničkih i drugih razloga. Nastojat ćemo ali to naknadno učiniti.

E. Laszowsky

Latinski distihi burmutu

I burmutu ili šnofancu rano su već pjesnici posvećivali svoje stihove. Na koricama jedne stare knjige našli su se zabilježeni slijedeći latinski stihovi (distiha), koje se stavljaju u usta onima, koji traže(I) i onih koji ponude burmut(II):

I.

Da mihi presiculam pretiosi pulveris
unam,

Quam mihi si dederis, ter tibi gratus
ero,

(Podaj mi mrvičicu dragocijenog praška ti jednu, koju ako mi daš, tri puta hran sam Ti).

II.

Accipe presiculam pretiosi pulveris
unam,

Quam Tibi si dederero, ter mihi gratus
eris.

(Uzmi si mrvičicu dragocijenog praška ti jednu, ako ti ovu ću dat', triputa zahvalan ćeš bit'.)

E. L.

U trafici prodaje stara ružna židovka. Dolazi neki radnik i moli, da mu izabere nekoliko dobrih cigara. Kad je došao slijedeći put, prigovorio je, da su cigare bile loše, a ona mu uzvratila: Pa ja ne mogu u svakoj cigari sjediti. On: No, onda bi istom cigare bile smrdljive.

Komorski sluga pruskoga kralja Fri-
rika Velikoga (1740—1786) Schining,
zabilježio je u svojim bilješkama, a ta-
ko i akademik Thilbault, da se kralj
Fridrik mnogo služio »španjolskim
duhanom« (šnofancem), od kojega je
vazda imao zalihe od nekoliko funti. U
džepovima ima vazda po dvije »kasete«
»tabakijere«, a po 5—6 na stolovima, a
do 100 takovih za promjenu u ormaru,
dakako sve pune burmuta. To je bio
osobiti luksus u njega, jer, kako drugi
veli, imao je takovih burmutica do 1500
i to vrlo dragocjene komade. (Pagel:
Friedrich. Berlin 1939.).